

Verksamhetsberättelse

Nationaldagen 6 juni, flaggan i topp men hembygdsården är stängd som allt annat på hembygdsgården under första corona-pandemiåret 2020

Ragunda hembygdsförening 2020

Verksamhetsberättelse för Ragunda hembygdsförening 2020

Allt började som vanligt och sen kom pandemin

De senaste åren har inte varit några normala år. 2018 fick vi mitt i sommaren ändra alla planer. Det var sommaren när det var torrt och hett och det brann både i Pålgård och på Näset och dessutom på många andra ställen i Sverige, samtidigt. Vårt ordinarie sommarprogram blev avhugget, men vi hade mycket stor aktivitet på hembygdsgården av annat slag. 2019 firade vi jubileum. 90 år som hembygdsförening som skulle bli uppmärksammat och vi hade ett jubileumsprogram som många i vår bygd minns. Aldrig förr har vi haft så många besökare som jubileumsåret. Och så skulle 2020 bli året då vi tog alla våra goda erfarenheter från tidigare år och vi satsade på aktiviteter som skulle sträcka sig över hela året, på hembygdsgården och ute i bygden. Vi gjorde ett program som levererades till alla medlemmar och alla som bor i bygden. Allt började som vanligt, men redan i mars stod det klart att Corona-pandemin som sveper över världen även skulle nå vår bygd. Vi fick tänka om. För att bidra till att hålla avstånd mellan människor och hindra smittspridning bestämde styrelsen att sommarens och höstens publika aktiviteter måste ställas in. Vi ställde till och med in den stora vårstädningen. För den skull har inte föreningen varit inaktiv utan mycket har hänt men på annat sätt. Det tänker vi berätta i denna beskrivning över verksamheten 2020.

Vi når den magiska gränsen 600 medlemmar!

2020 startade för styrelsen med upptakt i Bölestrand. Där diskuterade vi våra möjligheter och begränsningar utifrån våra stadgar och framgångar de senaste åren. Vi arbetade fram ett gediget program, som byggde på framgångsrika aktiviteter under jubileumsåret 2019.

Dessutom satsade vi extra engagemang för att värva fler medlemmar och delge alla i vårt verksamhetsområde det gedigna program vi planerat. Det innebar extra många kuvert som skulle fyllas med program och inbjudan till föreningen och därefter utkörning i alla socknens brevlådor. Arbetet gav önskad effekt och resultatet blev 85 nya medlemmar. Det innebär att vi numer är drygt 600 medlemmar i alla åldrar. Det är föreningens största resurs, 600 personer som aktivt stöttar hembygdsföreningens syfte och verksamhet. Ett bevis för att många medlemmars ideella krafter uppskattas.

After Work för daglediga

Under januari, februari och mars erbjöds kulturhistoriska föredrag livesända via länk från Jamtli till Centrum i Hammarstrand i ett samarbete mellan Jamtli, Ragunda hembygdsförening och IOGT-NTO. Mötesplatsen kallas After Work och genomförs på torsdagar kl 13. 7 föredrag som samlade totalt 115 personer, hann genomföras innan aktiviteten blev vilande.

Släktforskarcafé

Släktforskarcaféer, möten där släktforskare träffas och forskar var och en men i en gemenskap, genomfördes 3 gånger på Strandliden i Studieförbundet Vuxenskolans lokaler. Därefter genomfördes tre gånger genom att ha sms, telefon och e-postkontakt med varandra.

Släktforskar dag i Hammarstrand

Vårt första digitala arrangemang genomfördes under våren i samarbete med släktforskarföreningen DIS-Mitt. Tack vare deras dator och uppkopplingskunskaper kunde vi genomföra denna dag som tidigare år varit fysiska, i stället hemma i våra egna hem. De 31 deltagarna välkomnades till Hammarstrand och fick sen olika föredrag och frågestunder kring släkt- och bygdeforskning.

Nitton tusen bilder i minne

Scanningsprojektet som genomförts i samarbete med kommunens enhet Arbetsmarknad och integration (AMI), avslutades och föreningen har nu över 19 000 filer med scannande bilder som i original förvaras på Jamtlis arkiv. Ett fantastiskt arbete! Nu handlar det om att förvalta detta material, skapa aktivitet för att namnge personer och miljöer. Det kommer i ett senare skede.

Nyfiken på... och årsmöte med kulturprisutdelning

Vi planerade för sex Nyfiket på - aktiviteter, en per månad vår och höst. Nyfiken på hembygdsföreningen som också är årsmötet, blev inledning av serien. Där samlades 32 personer som fick se och höra om vad som hände under jubileumsåret 2019. Två nya ledamöter till styrelsen valdes in Kjerstin Svärdby och Hans-Gunnar Derner. Kulturpriset delades ut till två kvinnor för deras engagemang, Ingegerd Hobring och Margareta Lindström som med stor förvåning mottog diplom och pengar. Motiveringen till utnämningen lyder:

Margareta har med mera än 40 år som EFS scoutledare blivit ett välkänt ansikte bland mängder av barn. Hon är en av stöttepelarna för EFS verksamhet i Krokvåg över tid. Margareta har ett gediget intresse för textilarbete och det har tagit sig form på många olika sätt. Margareta ställer upp och har glatt många med sitt lättsamma sätt. Vid käpphästtillverkningen på hembygdsgården 2019, steg hon fram och var med och drev det projektet.

Ingegerd är formad av den östjämmtska graniten. Hon står fast i sin värdegrund och är en centralpunkt i de flesta miljöer hon vistas i. Byföreningen, PRO och Hembygdsföreningen har haft glädje av hennes engagemang, hon går inte bet, hon skapar och hittar lösningar. Vid käpphästtillverkningen på hembygdsgården 2019 var hon en stor drivkraft.

Ny tid börjar

Under mars månad kom pandemin närmare vår hembygd och Nyfiket på Fredrik Westin som skulle hållas i mitten av mars blev det första arrangemang som vi fick skjuta upp, för att följa myndigheternas rekommendationer. Släktforskar dagen i april blev den första digitala aktiviteten som föreningen arrangerade. Det skedde som tidigare år i samarbete med DIS-Mitt, en släktforskarförening. 31 personer deltog hemma i sina egna soffor i en träff som om den vore i Hammarstrand. Detta möte blev upptakten till att föreningen började pröva på att använda digital plattform för styrelsemöten och efter ett tag även till andra aktiviteter.

En stängd hembygdsgård under sommaren

Under våren stod det klart att inga större evenemang var möjligt att genomföra då offentliga tillställningar begränsas till 50 personer. Under våren blev det också tydligt att det inte var möjligt att ha sommarserveringen öppen då stor del av de som engagerar sig i sommarserveringen är över 70 år, och inte bör vara i större sociala sammanhang så länge smittspridningen pågår. Därför togs det drastiska beslutet i maj att ingen aktivitet kring hembygdsgården kommer att ske denna sommar. Så 2020 har vi inte haft nationaldagsfirande, inte midsommarfirande, ingen kamsdag, inget tårtkalas, inget #hembygdsliv och ingen sommarservering. Inte heller den avslutningsfest som vi planerade på Trätöjordsbacken kunde genomföras. Ett tungt och tufft beslut, som samtidigt gav andra möjligheter. Den publika verksamheten med besökare och gäster har uteblivit. Men det har ändå varit stor aktivitet kring hembygdsgården och Trätöjordsbacken. Många moment som normalt bara kunnat göras på hösten och under mörkare och kallare förhållanden har nu gjorts under sommaren. Tiden har helt enkelt räckt till så mycket annat detta år. Men avsaknaden av besökare är stor. Även ekonomiskt märks det att det varit en stängd sommarsäsong. Däremot har privata kunnat hyra gården för dop och minnesstunder och innan skolavslutningen hade elever och lärare på Anders Olofskolan en heldag på hembygdsgården.

Sociala medier

I försök att hålla föreningen aktiv och medlemmar och besökare påmind, har vi periodvis försökt visa delar av våra samlingar via sociala medierna Facebook och Instagram. Det har lett till att fler och fler följer våra sidor.

Höstlovskul

Under en dag på höstlovet var det öppet hus för skolbarn på hembygdsgården, med avstånd. Här erbjöds möjlighet att leka i våra historia miljöer, spela lagårdsbottengolf och hoppa käpphäst. Dessutom hade vi plockat fram analoga spel som fia, couronne och ishockeyspel. Dagen blev mycket uppskattad och lockade 30 personer till gården, 20 barn och 10 vuxna.

Nyfiken på Stina Nilsson

I början av november kunde vi, med stor hänsyn till de rekommendationer och regler som gällde, genomföra en performance-föreställning om Stina Nilsson. I ord, sång och agerande fick vi se vad som hände Stina Nilsson från Näset under 1793 och 1794, när hon var drygt 30 år och hon valde att ta livet av sin utomäktenskapliga nyfödda son. Hur hon fördes till häktet och satt där under många månader innan hon fick sin dödsdom, avrättades och brändes. Föreställningen kunde visas för knappt 50 personer i en glest möblerad matsal på Anders Olofsskolan och genomfördes av Margareta Danhard, Färila och hennes ensemble.

Titta in

Vi kunde inte utesluta att spontanbesökare skulle komma till hembygdsgården under sommaren, trots att den var stängd. En utställning ställdes iordning i de rum där det är lätt att titta in från rampen och bron och vi uppmanade våra besökare att titta in genom fönstren. Och i några fönster var det dockor som titta ut...

Senare, till advent, gjordes utställningen om med jultema och gården ljussattes och gav en julstämning som lockade mer än 100 besökare att ta en tur till gården och titta in genom så väl mangårdsbyggnadens som gårdshusets fönster där julförberedelser pågick. Ett gynnsamt väder gjorde detta arrangemang möjligt detta år. Julstämningen visades från försä advent till trettondag.

Dokumentation, systematik och ordning i skrubbarna.

Ett gediget arbete av några tappra kvinnor har resulterat i att hela textilsamlingen nu är inventerad, uppmärkt och fotograferad. Även andra saker och gåvor har kunnat registreras under sommaren. Utrymmen för detta har ställts iordning med hyllor och hängare. Vindsutrymmen har städats upp. Entréerna har skurats och oljats.

Nya utställningar

Nya utställningar inför sommar 2021, från våra samlingar, har planerats påbörjat iordningställas. Helt nya ytor inom hembygdsgården har fått nya utställningsytor. Så sommaren 2021 kommer det att finnas nya överraskningar.

Köket på hembygdsgården

Vi har sett över utrymmena i köket på hembygdsgården och skapat effektivare och mer lättskötta arbetsytor samtidigt som delar av köket som kan ses från serveringen bättre utnyttjas till att visa samlingar kopplade till kök. Alla förändringar i köket är fristående och utan påverkan på kökets utformning.

Trätojordsbacken

På Trätojordsbacken har dansbanan lyfts så att dansgolvet är plant. Ytor för turnébussar har förbättrats. Spelmansjonkestugan har fått utbytta stockar, dränering och en ny ingång. Invändigt har stugan städats upp. Denna stuga ska bli loge för orkestrar under större festligheter på backen.

Ett nytt räcke runt serveringens altan har kommit på plats och målats. Inredningen i serveringsbyggnaden har röjts ur och ny rumsindelning för kök, disk, servering och toaletter skapades under slutet av året, som den sista etappen på vårt stora renoveringsprojekt. I detta omfattande arbetet har många av föreningens medlemmar jobbat ideellt samtidigt som professionella hantverkare gjort andra delar.

Så väl på hembygdsgården som Trätojordsbacken har gräset klippts regelbundet.

Sommararbetare

I arbetet under sommaren har vi haft förmånen att ha två sommararbetare Alexander och Bothilda varsin period, som båda varit till stor hjälp. Varierande arbetsuppgifter utifrån vad och vem som kunnat ge arbetsorder denna sommar.

Styrelsearbete

Styrelsen, som normalt inte har så många styrelsemöten under sommaren då vi normalt träffas ofta på hembygdsgården, har i år haft möten varannan vecka men digitalt. Endast några få fysiska möten har genomförts.

Ravund

Det arbete som kanske varit mest som det brukar är produktionen av Ravund. Ravundkommittén som med hjälp av olika skribenter, som i år var ovanligt många kunde under hösten samla en diger samling artiklar, som korrekturlästes, bildsattes och trycktes för att börja säljas den helg då vi från början hade planerat julmarknad på Trätojordsbacken. Julen 2020 blev det ingen julmarknad och Ravund 2020 och stor del av Ravund 2019 har sålts på våra affärer eller via beställning och postlevererans direkt från föreningen. Många har också detta år upptäckt att det saknas årgångar i bokhyllan och kompletterat, andra har upptäckt att med Ravunds olika årgångar kan du resa i såväl bygden som historien hemma i soffan. Passande aktivitet detta pandemiår.

Deltagande i Heimbygda

Hembygdsföreningen ingår i en regional organisation för hembygdsrörelsen som heter Heimbygda. Heimbygda har årsmöte med representanter från alla hembygdsföreningar. Som den stora förening vi är representeras vi av 6 medlemmar på Heimbygdas årsstämma. Årets stämma fick skjutas upp på grund av pandemin och genomfördes senare under våren digitalt. 2020 deltog Ann Marie Wiklund, Stefan Nilsson, Kent Röstlund, Bertil Westman som Ragunda hembygdsförenings representanter.

I Heimbygdas kommungrupp är föreningen representerad.

Media

Under året har media besökt oss flera gånger. P4Jämtland har gjort reportage både på sommaren och under adventstid och besökt och beskrivit våra Titta in utställningar. De har även gjort reportage om Trätojordsbacken och renoveringarna.

LT har gjort reportage om Titta in vid jul. LT har också gjort ett reportage om Badhusparken och Badhusepoken och ett om Stina Nilsson. Jämtlands tidningen hade reportage om arbetet med att dokumentera alla kläder.

Gåvor

Under året har gåvor skänkts till hembygdsföreningen och ingår numer i föreningens samlingar

Tomas Ruikka	böcker
Torsten Vedin	elektronisk kam för hårväxt
Per Bergvall	kläder, verktyg, böcker, tvättstav
Anette Anger	kläder, väskor
Gunilla Gisslén	kläder, böcker, sparbössor och div mynt, plansch
Camilla Leklem	fäbodstuga i modell
Eva Engström	textildocka
Monica Edholm	stoppsvampar
Gerd Croné	tavlor
Ingegerd Hobring	linjal
Ann-Marie Wiklund	keramik, kläder, porslin
Gudrun Wikén	skivor, porslin

Utöver gåvor till samlingar har det lämnats penninggåvor av medlemmar och via minnesblad.

Föreningens förtroendevalda

Styrelse: Per Bergvall ordförande, Ulrika Thalén-Karlsson vice ordförande, Kjerstin Svärdby sekreterare, Ann-Marie Wiklund kassör, Eva Engström, Bertil Westman och Henrik Nilsson

Ersättare: Hans-Gunnar Dernmar, Britt-Inger Bergqvist, Anders Edström och Lena Sirkka

Revisorer: Inger Holmbergh och Gunilla Hillerström

Ersättare: Ivar Viggeborn

Hedersordförande: Gunilla Borgh

Kontaktperson för Ragunda Emigrant och släktforskningscenter: Eva Engström

Textilombud: Margareta Berglund och Ingegerd Hobring

Ravund kommittén: Sören Lilja, Ulf Lundqvist, Bosse Svenningsson, Roger Rosenlund, Catrin Åsander, Lennart Hobring och Per Bergvall

Valberedning: Elisabeth Johnson (sammankallande), Jim Salomonsson, Michael Sundberg och Jonas Andersson

Slutligen

2020 är ett år som vi alla kommer att minnas, ett helt annorlunda år mot allt vad vi upplevt tidigare. Det är året då vi lär oss att hålla avstånd till varandra, avstå att handhälsa, tvätta händerna ofta och att avstå från större sociala sammanhang. För en förening som bygger sin verksamhet på att samla människor för att förmedla kunskap och känslor av vårt kulturarv är detta utmanande och till och med omöjligt när smittspridningen var som störst. Men vi har samtidigt lärt oss en hel del. Vi lärde oss att arbeta på distans och att ha möten och sammankomster digitala. Vi lärde oss att borta bra men hemma bäst. I vår kommun har vi så här långt klarat krisen väldigt bra. Anledningen till det är att vi alla tagit pandemin på allvar och följt rekommendationerna. Hembygdsföreningens tidiga beslut att tydlig visa att vi tog riskerna på allvar kan ha hjälpt andra att göra detsamma. Det kan ha bidragit till att spridningen inte blivit så stor i just vår hembygd. Även detta annorlunda år och sättet att leva under en pandemi och tankar och värderingar framöver, kommer precis som tidigare pandemier att prägla oss och bli en del av vårt kulturarv. Och vem vet? Medan vi just nu helst vill glömma det som sker, kanske kommande generationer i framtiden kommer att göra utställningar om hur Ragundaborna hanterade farsoten och hur vi förändrade beteenden och traditioner i bygden och i hembygdsföreningen.

Per Bergvall

Ulrika Thalén-Karlsson

Kjerstin Svärdby

Ann-Marie Wiklund

Eva Engström

Bertil Westman

Henrik Nilsson

Lena Sirkka

Hans-Gunnar Dernmar

Britt-Inger Bergqvist

Anders Edström